

سیدمصطفی هاشمی طباطبائی

می‌گویند آدم‌ها در ملاقات اول بیشتر شناخته می‌شوند زیرا به مرور زمان صفات آدم‌ها برای هم‌نشینان و عادت می‌شود و حتی رفتار و اخلاق ناپسند او گاه پسندیده جلوه می‌کند. به همین دلیل حتی در سطوح بالای مدیریت می‌بینیم که برخی مدیران با آدم‌هایی سروکار دارند و یار آنها محسوب می‌شوند که گاه هم اخلاق نه‌چندان نیکویی دارند و هم برخی از کارهای شان در مقیاس‌های عمومی، سوءسابقه نامیده می‌شود. گاه این صمیمیت و دوستی، درحالی‌که این دو نفر متناظر هستند، انفکاک‌ناپذیر می‌شود و اگر جدایی صورت گیرد، فقط در صورت خرق عادت است؛ یعنی چیزی شبیه به معجزه. ما البته همیشه با عادت‌های مان زندگی می‌کنیم زیرا زندگی برخلاف عادت بسیار سخت است درحالی‌که عادت به اصطلاح در ضمیر ناخودآگاه، ما را راهنمایی می‌کند و از سختی فکرکردن و عمل‌کردن ارادی که نوعی سختی دارد، می‌رهاند. درست مانند هنرپیشه‌هایی که نقش‌های جدیدی «خلاف زندگی عادی خودشان» را بازی می‌کنند و خستگی آن بر وجودشان می‌نشیند. اگر نیک نظر کنیم، انسان دارای عادت‌های ناپسند و گاه پسندیده است و رهایی از عادت‌های ناپسند جز با ممارست و آگاهی و آن‌هم به تدریج ممکن نیست. هر فرد در رسیدگی به خود می‌تواند عادت پسندیده و ناپسند را تشخیص دهد و اینجا این حدیث مصادق پیدا می‌کند که «حاسبو قبل آن تحاسبوا». شاید عادت فردی چندان از لحاظ شخص و نزدیکان به چشم نیاید اما هنگامی که عادت فردی به عادت اجتماعی تسری پیدا می‌کند و از قامت فرد به قامت جامعه ارتقا می‌یابد، می‌تواند شکل تعیین‌کننده‌ای به خود گرفته و سرنوشت جامعه‌ای را تغییر دهد. یک مثال ساده عادت مردم به رانندگی بدون کمربند حفاظتی بود که با تغییر این عادت چهره اجرایی رانندگی در جامعه تغییر پیدا کرد. راه دوری نرویم، جامعه ما هم از لحاظ حکمرانی و هم از نگاه مردمی دچار عادت‌های ناپسند فراوانی شده است که درون جامعه را به تدریج تهی کرده و خطری بزرگ برای بقا و ماندگاری ایران و جامعه ایرانی شده است. رجال کشور از هر جناح و حزب فرقی نمی‌کنند، عادت دارند که برای رأی آوردن مجیزگوی مردم باشند و نقش راهنما و سیاست‌گذار برای رفع عادت ناپسند جامعه را ندارند و خود نیز عادت نه‌چندان پسندیده‌ای را برگزیده‌اند و این بی‌توجهی به عادت ناپسند جامعه، کشور را به سرانجام نامعلومی سوق می‌دهد. اشتباه نشود که بگوییم مردم خوب نیستند، مردم خوب هستند اما عادت ناپسند و نوعا ناملوس آنان ربطی به خوبی و بدی ذات مردم ندارد. عادت‌ها به تدریج و بر اثر شرایط خانوادگی، اجتماعی و شخصی در وجود انسان نهادینه می‌شود و البته می‌توان عادت را به تدریج و گاه یکباره زدود. مرحوم پدرم ۴۰ سال عادت به کشیدن سیگار داشت ولی یکباره به طور کامل آن را کنار گذاشت. رفع عادت ناپسند اصلاحی است که باید همه پیشه‌کنند و عادت نامطلوب را به تدریج و اگر ممکن باشد به صورت جهشی ترک گویند و این هم سیاست‌گذاری لازم دارد و هم کار فرهنگی، مشروط بر آنکه دولت سرمایه اجتماعی خود را بازیابی کند که البته این روزها مدعی هستند که دولت سرمایه اجتماعی انبوهی در خدمت دارد. معتقد هستیم که جمهوری اسلامی، با وجود تبلیغات سوء و برخی کج‌اندیشی‌ها، امکانات فراوانی، البته از منبج زوال‌پذیر ثروت کشور بدون جایگزینی در اختیار مردم قرار داده است و مردم هم بر عادت مالف آنها را نمی‌بینند و فقط کاستی‌ها و مشکلات را در ذهن می‌آورند.

پنجشنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۳
۶ ذی‌الحجه ۱۴۴۵
۱۳ ژوئن ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۸۵۵
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

شهادت امام محمدباقر را تسلیت می‌گوییم

از سوی حسن روحانی تشریح شد
۱۰ مسئله اصلی در مقابل
رئیس جمهوری چهاردهم

۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: واکنش حماس به پیشنهاد آتش‌بس هم‌زمان با بالاگرفتن تنش میان اسرائیل و حزب‌الله لبنان؛ رایزنی در قطر • سرنوشت والیبال در انتظار تیم ملی فوتبال؟

نگاهی به دومینوی انصرافی‌ها در انتخابات پیش‌رو؛ در صورت کنارگیری برخی از نامزدهای ریاست جمهوری سبد رأی آنها به کدام سو می‌رود؟

سبد داغ پزشکيان

گزارش تیرتیک را در صفحه ۲ بخوانید

گزارش «شرق» از نشست کار کودک به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودک در انجمن حمایت از حقوق کودکان

آنها را نادیده نگیریم

دولت، عامل اصلی معضل اشتغال کودکان

این روزنامه را در صفحه ۸ و ۹ بخوانید. عکس: علی‌محمدی مهر

یادداشت

نشاط و حرکت سالم در شهر پیاده و دوچرخه

ترانه‌یلدا

معمار و شهرساز

می‌شوند؛ مثل پلازای پیاده مجاور «خانه شهر» (یا عمارت بلدیه قدیم) که می‌خواست فضایی باشد ویژه پیاده‌ها در مهم‌ترین میدان شهرمان، میدان امام خمینی.

و اما بوگوتا... لوک تیلور در گردین می‌نویسد: «در سال ۱۹۷۴ میلادی، یعنی درست ۵۰ سال پیش، مردم در اعتراض به خیابان‌هایی که در چنبره ماشین‌ها و موتورسیکلت‌ها گرفتار بودند، به خیابان‌ها آمدند و خواهان کاهش تعداد و حضور مداوم ماشین و موتور در شهر شدند. در واقع تعدادی از مردم هر هفته در روز مشخصی در محل تجمع حاضر می‌شدند و به اعتراض و مطالبه‌گری ادامه می‌دادند تا به تدریج مسئولان قبول کردند به حرفشان گوش بدهند. بسیاری از شهرهای بزرگ کلمبیا نیز سیاست مشابهی اتخاذ کردند و خیابان‌های شهرها در روزهای یکشنبه به روی هجوم خودرو و موتورسیکلت بسته است؛ بعدها شهرهایی مثل بوئنوس آیرس و بنگلور هم سیاست‌های مشابهی را در پیش گرفتند و اکنون هر روز شمار بیشتری از خیابان‌های شهرها مجهز به خط عبور دوچرخه می‌شود. یک نتیجه مهم این سیاست، کاستن از آلودگی هوای شهر است. بررسی‌ها نشان می‌دهد هر یکشنبه و دوشنبه بعد از آن، هوای بوگوتا در پاکیزه‌ترین حالت خود است و به‌طور میانگین آلودگی هوا ۱۳ برابر کمتر می‌شود. به‌ویژه زنان از این سیاست شهری بهره‌برده و می‌برند و ۱۲ درصدشان علاوه بر روزهای یکشنبه، در طول هفته نیز از مسیرهای دوچرخه استفاده می‌کنند. تجربه جهانی و گذشته شهرهای خردمان مثل یزد، تهران، اصفهان و قزوین نشان می‌دهد که استفاده از دوچرخه شخصی و

هفته گذشته فیلم کوتاهی روی گروه مجازی دوستانه ما آمد که در آن خانم خبرنگاری از کسبه خیابان ایرانشهر درباره مسیر پیاده-دوچرخه آن خیابان می‌پرسید. مغازه‌داران جمله شاکلی بودند و می‌گفتند از آن راه باریک درست استفاده نمی‌شود. پیام فیلم می‌خواست این باشد که احداث مسیر دوچرخه به نوعی غلط بوده است. در عوض یاسمن خانم جوان نوشت: «من خردم ساکن محله ایرانشهرم و محل کارم هم دو سال در همین خیابان بود. معضل ترافیک تهران را هر روز به چشم می‌بینم و واقعا غیرقابل تحمل است. هیچ مسیری برای پیاده‌ها وجود ندارد. بخش بزرگی از پیاده‌رو که به دست کاسبان محل قبضه شده و برای استندهای تبلیغاتی یا دپوی جنس‌های اضافی آنهاست. محل عبور دوچرخه هم مسیر عبور موتور و جای پارکینگ آنها شده. حتی به پیاده‌ها اجازه عبور از آن مسیر را نمی‌دهند. چندین بار با چند موتورسوار درگیری لفظی پیدا کردم و جواب همه این‌ها بود: خانوم اینجا پیاده‌رو نیست محل عبور موتور! برو تو پیاده‌رو!». در مقابل، پستی آمد که می‌گفت روزهای یکشنبه در شهر بوگوتا، پایتخت کلمبیا، بیش از ۱۲۷ کیلومتر از خیابان‌های شهر کاملا به روی ماشین‌ها و موتورها بسته می‌شود و فقط عابران پیاده، دوچرخه‌سواران و کالسکه به حق عبور از این خیابان‌ها را دارند و هر یکشنبه به‌طور میانگین یک و نیم میلیون نفر از جمعیت بوگوتا به خوشی و شادی پای پیاده یا سوار بر دوچرخه از این خیابان‌ها استفاده می‌کنند. این «راه دوچرخه» Ciclovía شهر جهانی دارد و دیگر کسی به خشونت و مواد مخدری که ۵۰ سال پیش مایه شهرت این کشور بود، فکر نمی‌کند. در عوض، در پیاده‌روهای قلب تهران، مسیر پیاده‌رو را با میله‌های زشت و بی‌معنی آهنی مسدود کرده‌اند تا موتورهای نتوانند رد بشوند و پیاده‌ها به زحمت بیفتند. اما موتورهای نا‌تتها از پیاده‌روها رد می‌شوند و میله‌ها را هم دور می‌زنند، بلکه از خطوط ویژه اتوبوس هم به صورت انبوه، با سرعت و ویراژ و اغلب در عکس جهت حرکت مجاز عبور می‌کنند و پلیس هم با اندکی اهمه، برایشان دل می‌سوزاند که باید از این راه نان بخورند. نه راهنمایی می‌شوند و نه جریمه. به این ترتیب، خطوط ویژه دوچرخه نیز کم‌کم برچیده

برگزیده‌ها

«شرق» توقف توافق نامه جامع همکاری میان روسیه-ایران را واکاوی می‌کند

واهمه کرملین از ذائقه دیپلماتیک ایرانی‌ها

روایت روزگاری که ارزش‌ها تغییر می‌کند

همستریزم ایرانی

بررسی تحلیل‌های دوگانه جریان اصولگرا درباره مشارکت با عدم مشارکت اصلاح‌طلبان در انتخابات

از وصله «براندازی» تا برچسب «اسم رمز فتنه»

رئیس مجلس برنامه‌های خود را برای ریاست جمهوری با شعارهای اقتصادی آغاز کرد

تکرار وعده‌هایی که فقط تکرار شده‌اند

اپنهایمر و ساخاروف: اشک‌ها و لب‌خندها

نگاهی به پیروزی‌ها و شکست‌های دو دانشمند نام‌بردار هسته‌ای در آمریکا و شوروی

یادداشت

تسلط حرفه‌ای در مدیریت‌های سیاسی

فریدون مجلسی

در نظام‌های دموکراتیک تغییرات مدیریت در سطوح بالای دولت تابع نتایج انتخابات پارلمانی و حزبی است. معمولا حزب برنده با اتکا به آرای مردم به خود اجازه می‌دهد که مدیریت‌هایی را در سطح وزیران و سازمان‌های مؤثر دولتی در اختیار بگیرد. در جاهایی دیده می‌شود که دولت‌های جدید با تغییرات پارلمانی، در انتصاب وزرا یا مدیران مؤثر برای خود آزادی عمل قائل‌اند. در ایران که شیوه ویژه خود را دارد، احزاب مستقل به آن مفهوم وجود ندارند که توقع داشته باشند با اتکا به آرای عمومی آرزمان ویژه خود را اجرا کنند، اما نفوذ و رقابت جناح‌هایی از هم‌اندیشان هم‌شهری با تعلقات صنفی و هیبتی یا مشترکات رزمی و بزمی موجب می‌شود که در پایان کشمکش‌های انتخاباتی، با توجه به پیروزی قطعی یا نسبی جناحی بر جناح دیگر برخی تغییرات بنیادی در مدیریت‌های سیاسی انجام شود، با این گمان که گماشتگان در این‌گونه انتصابات سیاسی برای مدیریت اجرایی نیازی به احاطه حرفه‌ای در مدیریت که منصوب شده‌اند، ندارند و کافی است بتوانند زمام امور سازمان تابعه خود را در اختیار بگیرند.

انتشارات شرق منتشر کرد

